

מסורת הש"ס

(6) תרומת ט"ט מ"ד, (7) קדושין מ"ו ו"ט"ג, (8) טוטה מ"ח יומא ט, (9) תוספ' דטוטה פ"ג, (10) גמ' ק"ג ו"ג, (11) זכריה כ"ה, (12) י"ג י"ד, (13) פ"א מ"ט, (14) זכריה י"ג, (15) נ"י ר"ש"ל דבשנת, (16) ונכ' אמר ט"י ק"ה.

הגהות הב"ח

(א) ר"מ דלמח מעשר שני ממנו: (ב) שם ו"ה יהיה הא ל"ל ו"ל ו"ח נמח:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בית שאן: הדיק חצון. פי' כהן כ"ד ע"ב גרש"י ד"ה בית שאן וממנו ע"פ ר"ה ד"ה חן לחומת: תוס' א"ל וכו' גזיר אבא שבת ע"י ר"ה דף ע"ב ט"ס ד"ה שא"ל וז"ל ו"ח ר"ש הלכות מלואים:

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

וסדושו. דישת שלנין בתרומה וצמעשר כגון שהקדמו כשנלין: אין עובר. כגל מחסוס: המרכסוס. משום דגמר מלאכתו למעשר משעת דשה: תרומה ומעשר. דקמס דיש לאו בתרומה ומעשר משמע קרא דלין תרומה ומעשר קמס אלא מן המירוח ואילין כדכתיב (במדבר י"ח) כדגן מן הגורן:

מפני מראים העין. שלא יאמרו עליו שהוא חוסס: כול. מלא לגרונך: כערסקלין שפסיה. שק או ערסקל מולין כזאורה והמאלכ כמזוכי ואוכלת: נכרי הדש כפרסו של ישראל. אינ עונים כפגלים שזמרו לו חסוס פתמי ודוש בה מנזחה שלן אין עליהם עבירה לא מחסוס: גידולי סרופס. שזרעה וגדלה הגידולין תרומה מדרכין וזה אחד משמנה עשר דבר שרבו בית שמאי על בית הלל כזילאום שנת (שם ח') וזיון דלאו תרומה מדאורייתא היא קרינא ביה דיש קממא: כשלמא גידולי סרופס סרופס. מדרכין ואינטרין לאשמועינן דעובר: גידולי עגל. מנזחה שמרחה ככרי חרעה כטיבלה הרי היא כשאר חולין ואוכל הימנה ערמי עד שימנה לכיון דזרעו כלה כטיבל ליה איסוריה. ובתרומה הוא דגזור דמפרש התם גזירה משום תרומה טטורה נדי ישראל שזע חרענה להפטר שלא ימננה לכהן אי נמי משום תרומה עממא כד כהן דלמח משחי לה לזרעה ואמי כה לדי תקלה: פלוגתא דר' מאיר ור' יהודה כקדושין דף כ"ג: וכל קרינא ביה כדש"ס. וגבי תרומה מיתוקמא שהיתה פרה של ישראל שאסור להחילה תרומה ואפילו אם דש כהן דמילחא כהן ששכר פרה מישראל אע"פ שמונזיה עליו לא יאכלנה כרש"י תרומה: סידי דמי. דלמח מעשר קודם דשה: כגון ספקדימו. וקרא שם עליו כשנולין: וז"ל ר"י. כיון דשם מעשר עליו לר' יהודה נדי נמי דממון הדיוט הוא: הא כעי חוסס. שאסור לאכלו חוץ לחומת ירושלים והכי אמי לאו דלא מחסוס דמי לאו דלא מוכל לאכול כשערין: ב' פלגי. *היקף חולין של ירושלים שהוסיפו עליו קרוי בית פלגי. ונראה לי שהוא לשון ככשתה של עיר שונג"ל בלע"ז כדלמירין פרק קמח דף ע"ו. זה קנה חמור וזית פניה: כאן במעשר דמאי. דלמח אלא מדרכין. הלווק מעם הארץ שחיבו להפריש מעשר שני על הספק ולהעלותו לירושלים: אף הוא. יוחנן כהן גדול כמס' סוטה דף ע"א. כ"ט א"ל פוידו. של מעשר ואפילו של חכרים שאין לומר זכרתי הקדש מן הבית וגם נמחו לני לפי שלא היו נותנים מעשר ראשון לני כהלכתו דרממנא אמר ללויס וקניניהו עורא וזה נמחו להניס: וגזר על דמאי. כלווק מעם הארץ שיפריש הכל מתפק מפני שהטבל עון מיתה חוץ מן התרומה שלא גזר להפרישה ולא גזר על הדמאי לפי שגלל ככל הארץ מזולין כמעשרות ולא היו מפרישין אלא תרומה גדולה: סרופס מעשר. שהלוי מפרש לכהן מעשר מן המעשר והוא קרוי תרומה ושכור בתרומה: ומסרות. מולי מעיים וקורין אותו ריו"ר מניאה דעי ללול כמיס והחטין קשין לה: חסוס פרסי ודוש כה. דשה שלן: אמירה לנכרי שנות: מדרכין ומגנחין

צ. והדרשות כמעשר ובתרומה אינו עובר משום לא החסוס. פי' כקונטרס דקמס דיש לא הוי תרומה ומעשר שאין רגילות להיות תרומה ומעשר הן חולין מתוקנים לא יעבור מירוח ונראה דעממא משום דכתיב דישו דשמעת הראוי לו ומעשר מסון גבוה הוא ותרומה נמי לישראל אסור ליתן לפני כהנא ואפילו כהן דוקא כרשינין שהוא מאלל כהמה מותר להאכל ולא חטין משום הפסד תרומה וכן דרש כה"ק דמעיילא דף י"ג. ושם ד"ה מא"ל מדרשו גבי הא דתמן וכן פרה לא מאלל כרש"י הקדש: גידולי מעשר חו"ל. דלא שייך למיגזר שמה ישהה צדו ויבצר כטומאה דלמח דשהה כיון שיכול לפדותו ואפילו לקוח ככסף מעשר שנטמא דאינו נפדה לרבי יהודה לא גזרו על גידולין דלמח מועשר כיון דעיקר מעשר די לו פדיון: כאן במעשר ראשון דמיקרי דישו כהן במעשר שני. דאפילו לר' יהודה אינו עובר חוץ לחומה כדפרין כמקום והא כעי חומה ומימה והלא אי לאו רעך היה אוכל פועל משל הקדש כי היכי דשני משל מצדו ולא הוי גזל וה"ג אית לן למימר דשני חוץ לחומה דהא לרבי יהודה ממונו הוא ויכול לקדש בו האשה אפילו חוץ לחומה כדמשמע בקדושין דף ע"ג: וז"ל דאפילו דף ע"ג (לא) קרינן ביה דישו שלו ולא של רעך דה"ג אמרין כסוף פרק חלק (פסחין דף ק"א): דלמח עלמא לא מיקרי שללה גבי עיר הגדמת ופטורה מן המלה דלא מיקרי ערסומיס:

והדרשות בתרומה ומעשר אינו עובר משום בל תחסום אבל מפני מראית העין מביא בול מאותו המין ותולה לה כמרכסלין שבפיה ר"ש בן יוחאי אומר מביא כרשינים ותולה לה שהכרשינים יפות לה מן הכל ורמינהו פרות המרכסות בתבואה אינו עובר משום בל תחסום והדרשות בתרומה ומעשר עובר משום בל תחסום יונכרי הדש בפרתו של ישראל אינו עובר משום בל תחסום בפרתו של נכרי עובר משום בל תחסום קשיא תרומה אתרומה קשיא אמעשר בשלמא תרומה אתרומה לא קשיא כאן בתרומה כאן בגידולי תרומה אלא מעשר לא קשיא כאן במעשר כאן בגידולי מעשר בשלמא גידולי תרומה אלא גידולי מעשר חולין נינהו דתנן גידולי יטבל וגידולי מעשר שני חולין אלא לא קשיא הא במעשר ראשון הא במעשר שני ואיבעית אימא הא והא במעשר שני ולא קשיא הא רבי מאיר הא רבי יהודה הא ר"מ דאמר במעשר (א) ממון גבוה הוא הא רבי יהודה דאמר מעשר שני ממון הדיוט הוא היכי דמי כגון שהקדימו בשבולין ולר' יהודה (א) והא כעי חומה כגון שרש פנים מחומת בית פאני איבעית אימא לא קשיא כאן במעשר ודאי כאן במעשר דמאי השתא דאתית להבי תרומה אתרומה נמי לא קשיא כאן בתרומת ודאי כאן בתרומת דמאי בשלמא מעשר דמאי איכא אלא תרומת דמאי מי איכא והתניא יאף הוא ביטל את הירודי וגזר על הדמאי לפי ששלח בכל גבול ישראל וראה שלא היו מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד אלא לא קשיא כאן בתרומת מעשר ודאי כאן בתרומת מעשר דמאי בעו מנייה מרב ששת היתה אוכלת ומתרוס מהו משום דמעלי לה הוא והא לא מעלי לה או דלמא דחויא ומצמערקא והא חויא ומצמערקא אמר להו רב ששת תניתוה רבי שמעון בן יוחי אומר מביא כרשינים ותולה לה שהכרשינים יפות לה מן הכל שמע מנייה ימוש דמעלי לה הוא שמע מנייה איבעיא להו מהו שיאמר אדם לנכרי חסוס פרתו ודוש בה מי אמרין כי אמרין דאמירה לנכרי שבות הני מילי לענין שבת דאיסור סקילה אבל חסימה דאיסור לאו לא או דלמא לא שנת ת"ש נכרי הדש בפרתו של ישראל אינו עובר משום בל תחסום מעבר הוא דלא עבר הא איסורא איכא כד"ן הוא דאיסורא נמי ליכא ואידי דתנא סיפא דישאל הדש בפרתו של נכרי עובר תנא רישא אינו עובר תא שמע דשלחו ליה לאבוה דשמואל הלן תורי דגנבין דהתם לפי שהתחיל כנר לחרוש מפני דרכי שלום: דאיסור לאו שרי. אע"ג דכמס' מ"ק דף י"ג. אמרין (א) כדכתיבית וחולו של מועד אסור אמירה לנכרי התם משום דשבת וי"ז חדא מילתא היא *וגזרו אטו שבת: דגנבין דהו ארמאי. כשאלמות דרב אחאי (א) מפרש שהיו קושרין דינר כמים של כהמה כחוקה והנכרי גונב דינר ומולא הכיס ומסרוסו ולשון גנבין להו לא משמע הכי שלא כלין לגנוב רק כדכ"ר: מחלפי

עין משפטו נר מצוה

כ"ה א ב מ"י פ"ג מה"ל שכיחות הלכה ד יעי' כהשגות ובמ"מ סתם ללחין קפד עוש"ע ח"מ פ"י שלם ספיק ד יעין כה"ה: כ"ז ג ד מ"י ט"ו הלכה ג טו"ע"ע שם ספיק ה: כ"ח ה מ"י ט"ו הל' ד ה: כ"ט ו מ"י פ"ח מ"ל תרומות הלכה א: כ"ס ז מ"י פ"ו מהלכות מעשר הלכה ו סתם עשין קלה: כ"ח ח מ"י פ"ו מהלכות מעשר שני הלכה ט: כ"ט ט מ"י שם פ"ג הלכה ח: כ"ב י מ"י פ"ג מהלכות שכיחות הלכה ד ה: כ"ג ב מ"י פ"ח מ"ל מעשר שני הלכה ו: כ"ד ל מ"י פ"ט מהלכות מעשר הלכה א סתם עשין קלה: כ"ה מ מ"י פ"ג מהלכות שכיחות הלכה ד ה: כ"ו ג מ"י שם הלכה ג סתם ללחין קפד טור ש"ע ח"מ פ"י שלם ספיק ז: כ"ז ט מ"י פ"ו מהלכות שבת הלכה ג סתם ללחין קפד עוש"ע ח"מ פ"י שלם ספיק ז: כ"ח ז מ"י פ"ג מה"ל שכיחות הלכה ד יעי' כהשגות ובמ"מ סתם ללחין קפד עוש"ע ח"מ פ"י שלם ספיק ז:

לענין רש"י

שונג"ל א [ניגול] א. חומה הפקיסה את העיר. רוב"ד [ירושלמי]. לסליל (נאמר פסדה).